

KÁRPÁTI LAPOK

A Magyarországi Kárpát Egyesület
hivatalos lapja

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@axelero.hu
Internet: <http://www.karpategyesulet.hu> és <http://kee.eck.hu>

MKE klub

Rendszeres klubestéket kívánunk tartani, melynek első időpontja november 11. csütörtök 18.00 óra. Helyszín a Paulus Könyvesház, Budapest Dohány u. 61. szám alatt. Klubvezető Mályi József. Mindenkit szeretettel várunk!

Program az Egyesületi élet, MKE klub rovatban, a 9. oldalon.

Kaukázus túra

Az év elején választás előtt álltam a nyári utazásomat illetően. Vagy csatlakozom a Kárpát-Koszorú úthoz, vagy az új munkahelyemen megismert *Vándoor Világjáró Egyesület* Kaukázus túrájában veszek részt.

*Stauróczky Tamás mesél kalandos útjáról.
Folytatás a 6. oldalon*

*Tarjánka-szurdok részlete a fagyos Mátrában.
Idén januárban gyalogolta végig és fotózta: Szűcs Gábor, KEE*

Még a múlt évi decemberi közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy amíg a 2004. év főrendezvénye a Kárpát-Koszorú bejárása tart, túrát szervezünk az itthon maradtaknak. A nagy tervekből végül egy kerékpáros-, és két gyalogtúra valósult meg. Jelen írás ez utóbbiakról ad számot az utókor nagyobb okulására.

Karancs – Medves, azaz akkor túrázz ha „jólesik”

Június 3-án reggel szomorúan konstatáltam, hogy szerény létszámú csapatunk egy személyautóban is elfér, pontosan 5-en voltunk, akik nekivágtunk a többség számára ismeretlen táj felfedezésének. Másfél óra múlva már Salgótarjánban voltunk. Az ipari üzemek komor szürkeségét a harsogó zölddel borított kisebb-nagyobb kúpok megejtő szépsége enyhítette. A hosszan elnyúló város mára már olyan mint egy középkorú nő akinek megkopott szépsége még nyomaiban felfedezhető a rákent festékrétegek alatt, és sejtetni engedti, hogy valaha ő is volt hamvas és bájos. Szállásunkhoz egy a szocializmus hőskorából visszamaradt kemping volt, ami inkább olcsó volt, mint komfortos, de egy fáradt turistának ez is megfelel. De hol voltunk, még a fáradtságtól, hiszen még el sem indultunk. Miután mindenki cipőt illetve bakancsot cserélt, egy iszonyú magasnak tűnő hegy felé mutattam megadva a követendő célt: – Az ott a Karancs. E szavakat hallva mindenkinek iszonyú nagy kedve kerekedett elindulni a csúcs felé, mire Anci mindenkibe bátorságot öntve szerényen megjegyezte: - Majd csak legyűrjük valahogy. Hát legyűrtük. Egy könnyed 3km-es bozótharc után, amellyel sikerült megalapoznom túravezetői tekintélyemet, mivel már az első ötven méteren sikerült eltévednem (Na de csak az nem hibázik, aki nem csinál semmit!), megtaláltuk a S+ jelzést ami egy régi bányáuton kanyargott. Majd némi gyaloglás után áttértünk a P elzésre, érintettük a Margit-, majd az

Elemér-forrást és egy jó kiadós kaptató után elértük a Karancs-nyerget, ahol megpihentünk és pótoltuk a folyadék- és kalóriavesztésüket. Miután újabb energiákkal feltöltődtünk, javaslatomra a rövidebb, ám de annál meredekebb utat választva nagy fűjtatások közepette értünk fel a Karancs csúcsára (727 m). Itt azonban még egy megpróbáltatás várt ránk, a több 10 m magas kilátó.

A látvány megérte a fáradságot, a környező táj a lábunk alatt hevert, a látvány élvezeti értékét csak a párás levegő csökkentette.

Ezután megcéloltuk a keleti irányt és 40 perc alatt a S jelzésen lebaktattunk Somoskőújfaluba. Gyorsaságunkat az út meredeksége, ill. a közelgő viharfelhők látványa is fokozta. A faluba érve remek tervet kovácsoltam. Felkeressük a helyi vendéglátóipari egységet, itt megvárjuk amíg elvonul a vihar némi levelekkel erősítve testünket és lelkünket. A terv remek volt, csak a vihar nem akart átvonulni a falu fölött. Mit volt mit tenni, tovább kellett indulnunk, ha teljesíteni akartuk az aznapra betervezett penzumot. Továbbra is a S jelzésen ballagtunk egy régi bányavasút töltését követve, amíg egy alagúthoz nem értünk, itt elhagytuk a jó utat és immáron az eső által áztatott sáros úton próbáltunk talpon maradni ill. haladni. Ahogy közeledtünk az egyre csúnyább viharfelhők hegynyi tömbjéhez egyre inkább Mohamednek kezdtem magam érezni, mivel a „hegyek” nem jöttek, de mi egyre inkább belementünk az alattuk szemerklő esőbe. Az egyre intenzívebb eső elől sikerült behúzódnunk az egykor szebb napokat látott, ma már azonban csak romjaiban árválkodó Dornyai fogadóba.

Mivel az eső csak nem akart elállni néhányan bejártuk az épületet picétől a padlásig. Hát annyit mondhatok, kár ezért az épületért, milyen remek turistaház lehetne belőle, ha akadna gazdája és persze ha lenne néhány milliócskája a felújításra. Így viszont valószínűleg az enyészet lesz a sorsa, hasonlóan annyi társához.

Mivel az „isten áldása” csak nem akart abba maradni, úgy döntöttünk, hogy neki vágunk a hátralévő útnak. Azt gondoltam a legnagyobb nehézség Salgó várának a megmászása lesz. Nos ezt viszonylag könnyen teljesítettük, a P+, majd a P rom jelzésen haladva hamarosan felértünk a várba (625 m). Az egykori öregtorony ma kilátóként üzemel, nos ebbéli funkciójából mi nem sokat élvezhattunk, mivel szür-

ke felhő borította a hegyet, így a kilátásból nem sokat láttunk. Innen már csak „legurulunk” és a szállásunkon leszünk, gondoltam.

Hát nem egészen így történt. Mivel kis csapatunknak több hölgytagja is volt, kötelességemnek tartottam, hogy megnézzük a Boszorkánykő (571 m) nevű helyi nevezetességet, amely kiemelkedés földtanilag Salgónak a fejlődésben némileg visszamaradt kishágának tekintendő. A P rom jelzésen haladva viszonylag hamar elértük az általam szeretve tisztelt hölgyek találkozóhelyét, nem is ez volt a boszorkányság, hanem a hegyoldalon való lejutás. Lényegében mutatványunk nem volt más, mint műlesiklás sárban, fákkal és bokrokkal nehezítve. Isteni csoda volt, hogy senki sem esett seggre, sem pofára. Némiképp sárnehezékekkel a cipőnkön slattyogtunk be a kempingbe a P, majd a Z jelzést követve.

Vasárnap reggel azzal a reménnyel keltünk, hátha ma nem esik. Viszonylag szép időben, felszerelésünket menetközben igazítva futottunk a somoskői buszhoz. Szerencsénkre Somoskő közigazgatásilag Salgótarjánhoz tartozik, így csak a helyijárat díját kellett leszurkolnunk. A községbe megérkezve nem volt nehéz felfedeznünk a legközelebbi célpontunkat, a várat.

A falu képehez hozzátartozó kerek tornyú erődítést paradox módon, a trianoni békében Csehszlovákiához csatolták (ma

Szlovákia). Sajnos csak útlevéllal látogatható a vár. A Petőfi-kunyhónál átlépve a határt, immáron Szlovákia földjén gyalogoltunk, és fedeztük fel a vár romjaiban is impozáns falait, termeit. Ha tisztább lett volna az idő nagyszerű kilátásunk lett volna a környező hegyekre, de így is láthatuk halványan a tegnap meghódított csúcsokat a Karancsot és a Salgót. A vár mellett másik látnivaló a somoskői bazaltömlés, amely egyedülálló természeti látványosság a maga nemében.

Visszatérve Magyarországra a P+ jelzésen folytattuk utunkat. Egy kis időre leértünk a jelzésről és megnéztük a geológiai bemutatóhelyet, amely egykor üdőbb képet mutathatott. Most kopott táblák és magas fű jellemezték. A Medves-fensíkjára felkapaszkodva hatalmas füves lapály tárult a szemünk elé, amelyet erdőcsoportok tettek változatosabbá. A végtelen messzeségig nyúló virágos rétek és a távoli láthatár hegyei békés nyugalmat árasztottak.

A fennsíkot elhagyva a S jelzésen beértünk Rónabányára, ahol rögtön a falu végében egy presszó napernyői és székei hívogattak, pihenést és enyhülést ígérve megfáradt csapatunknak. A korsó sör és a kíváncsiságból megkóstolt mézes pálinka

valóban oldó hatással volt ránk, cipőnket, zokninkat levéve élveztük a Nap bódító sugarait. Nagy nehezen sikerült csak erőt venni lustaságunkon, de a fele táv még hátra volt, így hát muszáj volt elindulni. Fölkapaszkodva a Szilváskőre (625 m) szürreális táj látványa fogadott minket. A fákkal benőtt hegytetőn több méter mély szakadékok, töbrök váltogatták egymást, helyenként korláttal óvva a gyanútlan túrázót. Mindez a mára már felhagyott szénbányászat utóhatása, ugyanis az egykori tárnák beszakadtak és felettük a felszín megsüllyedt mutatva a régi járatok helyét. A S jelzést elhagyva áttértünk a kohász K-re, amely Miskolctól Salgótarjánig tart. A jelzéssel együtt megérkezett az eső is, lassan de biztosan áztatva ruhánkat és az utat. Az országutat elérve egy kicsit megpihentünk, amit az eső pillanatnyi szünete is lehetővé tett. Egy busz elhaladtával többen sajnálkozásuknak adtak kifejezést, miszerint miért is kell nekünk még gyalogni, amikor ím busszal is mehettünk volna. Ekkor még senki sem sejtette, hogy mi vár ránk. Miután némi kalóriákat és nedvességet vittünk a szervezetünkbe elindultunk az utolsó emelkedőnek a pécskői-nyeregnek. Eleinte aszfaltos úton haladtunk, ami mellett felfedeztünk egy

IFÁ-t, amelynek ablakában elhelyezett rendszámtáblája elárulta gazdája foglalkozását is: „faszállító”.

A csapat hölgytagjainak sajnálatára sajnos időnk nem volt eme feletőbb érdekes hivatás közelebbi szemrevételezésére, így hát továbbhaladtunk. A következő látványosság egy szénégető telep volt, amelynek fotózása közben ismét elkezdett cseperegni az eső.

A pécskői-nyerget elérve sajnos nem maradtak illúzióink arról, hogy megúszhatjuk a közelgő zivatart, ugyanis nagyon jól láthattuk, hogy pont felénk tart a szakadó esőzóna. Mivel menedék se közel se távol nem volt, folytattuk utunkat az egyre jobban zuhogó esővel és a csapkodó villámokkal és a dörgő éggel mit sem törődve. Miután rendesen bőrig áztunk, az eső alábbhagyott és mi elértük a Pécskő (542 m) szikláit. Miután a vihar elvonult mindenki nyugodtan kapaszkodott fel a sziklákra. Valóban fenséges látvány tárult elénk, a lábaink előtt hevert egész Salgótarján és környéke a távolodó viharral a háttérben.

Miközben mindenki gyönyörködött a látványban, illetve igyekezett azt megörökíteni az utókor nagyobb épülésére, mint derült égből tetőfedő – akarom mondani villámcsapás – csapott be mellénk egy istennyila. A fényes villanást és az óriási csattanást mindenki látta és halotta, de a fej-

tetőnkön rezgő elektromosságot csak mi ketten Attila és Én éreztük. Az az elgondolás, hogy mi a többiek fölé magasodtunk volna, Attilára nézve feltétlenül megtisztelő lenne, de valószínűbb a magasabb szellemi kisugárzásban kell keresni e különös jelenség okát. Mindenesetre Attilára élénkítő hatással volt eme természeti jelenség, ugyanis mint a nyúl inalt lefelé a sziklákön és mintegy 10 perc múlva tudtuk csak utolérni. Az egykori sípálya mentén a sárban korcsolyázva viszonylag hamar leértünk a S jelzésen az egykor NB 1-es focicsapat stadionjához. A városba beérve már senkinek nem volt kedve visszagyalogolni a szálláshelyre így megvártunk egy helyijáratot, ami a kemping kapujában rakott le minket. A hazáig tartó autórúton Attila kivételével mindenki kellemes horkolással múlatta az időt.

Mérai Róbert, PKE

Fotó: Domokos Attila, PKE

Déchy Mór Emlékexpedíció

Kaukázus 1884 – 2004

Mivel a Kárpátok egy részét jól ismerem, és jóval elérhetőbb, megpróbáltam mindezt megtenni, hogy eljuthassak az Európa keleti határánál lévő hegységbe. Baráti segítséggel nem sikerült volna indulásra készen állnom, ugyanis extrém felszerelésem felét, meg a spéci magashegyi sátrat kölcsönkaptam. A bürokratikus ügyeket az egyesület és a túra vezetője, Erdélyi Ottó intézte, aki már 2003 nyarán fent volt az Elbrusz csúcsán. Vonatjegy, melyet Ungváron szereztek be, meghívólevél, melyet egy orosz utazási iroda küldött faxon, és az orosz vízum, ami végleg keleti orientáltságúvá tette útleveletem. Utolsó megbeszélésünkre jelvényt készíttettem a csoport tagjainak, elkeresztelve Déchy Mór Emlékexpedíciónak vállalkozásunkat. A Magyar Utazók Lexikonában olvastam neves elődünk Kaukázust feltáró életéről. Első magyarként 120 éve mászta meg az Elbrusz főcsúcsát. Alapjában véve ez töltött el lelkesedéssel az utazást illetően.

Tizennégy fős csoportunk július 26-án este indult a Keleti pályaudvarból.

Csoportvezetők:

Erdélyi Ottó, Papp Ferenc

Résztvevők:

Balogh Dániel, Boda Balázs,
Cserháti Gábor, Dora Kata, Kern
Zoltán, Kovács Attila, Dr. Makleit
László, Nagy Melinda, Pirovich
Gergely, Pusztai Krisztián,
Stauróczy Tamás, Urszán Mónika

Lemberg, Kiev, Harkov, Rostov érintésével, két átszállással július 29-én hajnalban érkezünk meg Mineralnie Vodi-ba, a Fekete-tenger túloldalára. Előre megbeszélt kisbusszal várt minket bennfentes sofőrünk, akivel a helyi papírokat is hamar megszereztük. Reggeli után még néhány óra buszozás várt ránk, hogy összességében mintegy 3000 km utazás végén megérkezzünk a Bakszán-völgyben az Elbrusz falu felett 2000 m-en lévő alaptáborba. A sportkempingnek határozottan úttörőtábor jellege volt az itt-ott még meglévő lelkesítő szobrok, mozaik képek, és a fehérre festett beton szegélyű utakat látva. Nem is csodálkoztunk, mint azon sem, hogy még állnak a Lenin szobrok meg a vörös csillagos obeliszkok is. A múltat nehéz eltörölni... A sátorállítást, ebédet követő megbeszélés eredményeként az első akklimatizációs túrát a közeli négyezresre szavazta meg a csapat többsége.

Tehát másnap korán indulva a 2000 m szintet leküzdve délre értünk a havas Kurmutau 4045 m-es csúcsára. Természetesen fejfájás kíséretében, de épp ezt a nyomáskülönbséget kell kiegyenlítenünk szervezetünknek. A leereszkedés még jobban megviselte a társaságot, így a következő napot pihenőnappá tettük. Este eldöntöttük, hogy másnap felköltözünk „A Hegyre”.

Első éjszakánk 3800 m-en, a felvonó első állomásépületében volt illegálisan. A földrengéssel felérő éjszakai lanovkával érkező ellenőr, ezért 1000 rubel (7000 forint) büntetést rótt a 14 fős csoportunkra. Ez bőven belefért az e célra elkülönített keretbe, ugyanis eddig megúsztuk a hason-

ló konfrontációt. Másnap tiszta időre ébredtünk, több képet készítettünk a rózsaszín, majd narancssárga hegycsúcsok fölött halványodó teliholdról. Eleinte a téglavörös és fekete vulkanikus, morzsalékos, habkőszerű talajon gyalogoltunk. A hóhártart elérve, a parabolikusan emelkedő hegyoldalon, már a hágóvasakat felcsatolva, gleccser szemüveget felvéve haladtunk tovább következő táborhelyünk a 4100 m-en lévő Prijut házhoz. Sátorállítást után a nap hátralévő részét főzőcskézéssel, fényképezéssel és ultizással töltötte kis csapattunk. Másnap reggelre viszont megérkezett a vihar. A szél annyira állandósult, hogy szinte teljesen betemette a sátrakat hóval.

Az új Prijut házban kaptunk egy asztalt, ami körül tudtuk folytatni életünket... Később, mivel a házban nem volt szabad hely, a szomszéd viskóban kaptunk egy padló nélküli szobát, nagy emeletes priccsel. Másnap délelőtt az erős nyugati szél ellenére elindultunk a 4700 méterre tervezett táborhoz, a Pastuhov-sziklákhöz. Éppen fel tudtuk állítani a sátrakat, mikor újra felerősö-

dött a szél. A magasság és az olvasztott hó okozta gyomorpanaszok miatt erőltetni kellett az evést. Az éjszakai 80-100 km/h szélvihar zajában aludtunk. Reggel a csoport nagy része mégis elindult a csúcsra. Én hagytam egy pihenőnapot, gondoltam a gyógyszerektől jobban leszek, talán következő nap tudok indulni. A délutánra megérkező viharfelhők mindenkit visszakergettek a nyeregből (5300 m). Többen tovább is ereszkedtek 4100 méterre, néhányan viszont még egy esélyt adtunk magunknak. A második éjszaka is viharos volt, de reggel csökkent a szél ereje. Befaltam utolsó tábla csokimat, beszóltam a szomszéd sátorba, hogy a nyeregig felsétálok. A Keleti csúcs vállánál le kellett ülnöm.

Energiámat a sokkal nehezebb leereszkedésre kellett tartalékolnom a 45 fokos jeges hegyoldalon. Szeretteimre gondoltam, akik úgy engedtek el, hogy ne minden áron mennek fel. Az erős szélben tehát elkészítettem a 360 helyett csak 180 fokos panoráma képet, majd hihetetlenül lassan visszaereszkedtem a felső táborba.

Valahogy összegyűrtem a sátrat, majd további meredek ereszkedéssel, Gergővel megérkeztünk a Prijut házhoz, ahol már az előző nap lejött csoport várt. Ott újból feltöltődve teával, keksszel hamarosan indultunk tovább lefelé a völgy vonzásába. A kásásabb hóban, már hágóvas nélkül korcsolyázva csúszkáltunk a hóhatárig. A lanovka állomásépületében lévő bárban végre normálisat ettünk, ittunk, bevárva a csoport többi tagját.

Az alaptáborban másnap (08. 07.) este ünnepeltünk, ugyanis a három legfiata-

labb: Attila, Balázs és Gábor még egy viharos éjszakát maradt fent, és végül sikeresen felvitték a magyar zászlót az 5642 méteres főcsúcsra!

Ezt követően a csoport néhány napra átköltözött a Kaukázus gerince alá, a gleccserek közé, hogy megismerje a hegység csodaszép belsejét is. A következő számban erről írok majd, összevetve a hasonló körülmények között tudományos munkát is végző Antarktisz expedíció tapasztalataival.

Fotó és szöveg: Stauróczy Tamás

Tábor 4800 m magasságban

Egyre feljebb...

Egyesületi hírek

Meghívó a Magyarországi Kárpát Egyesület közgyűlésére

A közgyűlés helye: Galyatetői Sícentrum és Biatlon Pálya turistaház.

A közgyűlés időpontja: **2004. december 11. (szombat) 20 óra.**

Érkezés, regisztráció, tagdíjfizetés lehetősége: **18-20 óra.**

A közgyűlés tervezett napirendi pontjai:

- Az elnökség beszámolója az előző közgyűlés óta eltelt időszakról.
- Az elnökség beszámolója a 2004. év gazdálkodásáról.
- A 2005. évi programterv ismertetése.
- A 2005. évi gazdálkodási terv ismertetése.
- A tagszervezetek vezetőinek beszámolója a tagszervezetek 2004. évi tevékenységéről és a 2005. évi programokról.
- Elnökségi tisztújítás.
- Alapszabály módosítás.
- Egyebek.

Határozatképtelenség esetén a megismételt közgyűlés helye és időpontja:

Galyatetői Sícentrum és Biatlon Pálya turistaház 2004. december 11. (szombat) 20.30 óra.

A megismételt közgyűlés az ott megjelentek létszámától függetlenül határozatképes!

A közgyűlésen a szállás és az étkezés – az Egyesület hozzájárulásával – személyenként 2000 Ft.

Jelentkezés *Lehotzky Gyulánál* (1/337-5874) vagy *Király Gabinál* (gabriella.kiraly@gyism.gov.hu).

(Elnökség)

MKE klub

A klubestek hetente, csütörtök 18.00 órakor kezdődnek. Helyszín a Paulus Könyvesház, Budapest Dohány u. 61. szám alatt. Klubvezető Mályi József.

A klubban kötetlen formában lehetőség van a rendszeres eszmecsere, ügyes-bajos dolgaink megbeszélésére, meg mindenre, amitől úgy mond „jobban megy a székér”. Tematikus programokat is tervezünk, melyben élménybeszámolókkal, dia- és filmbemutatókkal, fotókiállítással stb. színesítjük az esteket.

Novemberben elkezdjük a Kárpát-Koszorú 2004. évi bejárásán készült 12 órás film, 2 órás szeleteinek vetítését. A decemberi klubesteken Kaukázus és Tien San kerül bemutatásra, 16-án Staurócuky Tamás fog vetíteni és élménybeszámolót tartani az Elbrusz túrájáról, melyről egy összefoglaló lapunk előző oldalain olvasható.

2005. év ígéretes programmal indul. Előre láthatóan 10 részben, a Kárpát-Koszorú összes eddig készült anyagából – beleértve az első expedíción készülteket is, bemutatót tartunk. A csodálatos hegyek látványa mellett kulturális érdekességekkel is szolgálunk, mindent tájegységenként csoportosítva.

Utótalálkozó

A Magyarországi Kárpát Egyesület a Kárpát-Koszorú Nemzetközi Túramozgalom 2004. évi rendezvénye kapcsán november 20-21-én, két napos találkozót szervezett Kéthodonyban, a Kárpát-Koszorú túra résztvevői, támogatói és minden érdeklődő tagtársunk számára. Az MKE személyenként ezer forinttal hozzájárult a költségekhez.

Programajánlat

2004. December

4.

• A Pestkörnyéki Kárpát Egyesület éves közgyűlése

Helye: Nagytarcsa, Múzeumkert 17/a.

Idje: 15 óra.

• „Találkozás a Mikulással”

Berva–Berva-tető–Leshely–Berva

Táv: 10 km, szint: 260 m, mi.: 3 óra.

Találkozó: 8.30, Eger, G.G. Színház, vagy 9.00 Berva gyárkapunál.

Túrávezető: KEE, Bónusz György, 20/935-4579.

11-12.

• A Magyarországi Kárpát Egyesület Közgyűlése

Helye: Galyatető.

Részletes program a 9. oldalon.

December 27 – 2005. január 1.

• Dél-Dunántúli Kéktúra, szilveszter a Mecsekben

Program: barangolás a Mecsekben, fürdés Sikondán, városnézés Pécsen, szilveszteri „Hálál a májra!” buli.

Szállás: a koszonya-tetői kulcsosházban.

Szállásdíj: 5000 Ft/fő az öt éjszakára.

Étkezés: enni-innivalóról mindenki maga gondoskodik.

Utazás: személyautókkal, a házhoz erdészeti műút vezet.

Részvétel: a házban 15 fő számára van hely, amelyet a jelentkezések sorrendjében töltünk fel.

Információ:

PKE, Vámos László, 30/971-2146

December 29 – 2005. január 2.

• Kárpátos Szilveszter a Hargita lábánál, Zetelakán

Jelentkezés: KEE, Köves Gyula, 20/ 326-4943.

2005. Január

8.

• „Az első túra”

Szarvaskő – Les ház – Berva

Táv: 8 km, szint: 260 m, mi.: 3 óra.

Találkozó: 7.00 óra, Eger máv pu.

Túrávezető: KEE, Köves Gyula, 20/ 326-4943.

15.

• Tarjánka-szurdok – Markaz – Kékestető – Mátraháza

Utazás: Bp. Stadion aut. pu.-ról 6.25-kor induló autóbusszal.

Csak nagy hó és 0°C alatti hőmérséklet esetén indulunk!

Információ: PKE, Vámos László, 30/971-2146.

30.

• Bányahegy – Nagymező – Zsidó-rét – Őrkő ház – Bélápátfalva

Táv: 18 km, szint: 550 m, mi.: 7 óra.

Találkozó: 6.50 , Eger Volán pu.

Túrávezető: KEE, Köves Gyula, 20/ 326-4943.

Február

19.

• Bélápátfalva – Őrkő ház – Pes-kő – Peskői barlang – Felsőtárkány

Táv: 18 km, szint: 700 m, menetidő: 8 óra.

Indulás: Eger máv pu. 7.20, ill. Egervár 7.27.

Túrávezető: Nagy Péter, 30/383-1602.

19-20.

• Hideghegy-csónányosi sítúra és téli tábor

Jelentkezés: MKE, Jeszenszky Géza, geza@jeszen.hu címen.

26.

• Zöld teljesítménytúra

Infó: MKE, Lehotzky Gyula, 1/337-5874.

• Síelés, túrázás a Szlovák Paradicsomban

Jelentkezés: KEE, Bónusz György, 20/935-4579.

Kárpátok Őre

Ebben az évben október 17-én vasárnap, mi „Kárpátosok” – a folyamatosan zuhogó eső ellenére is –, szép számmal jöttünk össze Szívásváradon a Kárpátok Őre szobornál. A hivatalos programban beszédet mondtak az elszakított országrészek jeles politikusai: Ágoston András, Duray Miklós, Kovács Miklós, Szilágyi Zsolt. A Kárpát Egyesületet részéről Köves Eszter (KEE) és Mályi József (MKE) helyezte el a megemlékezés koszorúját.

A honfoglalás időszakában Árpád fejedelem egy éber katonai védelmi rendszert hozott létre. Éjjel-nappal strázsáló őrökkel zárta le a Kárpátok hágóit. Az akkori sorsfordító időkben ezzel is védte a Kárpát-medencei magyarságot. Amíg ez a védelmi rendszer működött, őseinket nem tudták megtámadni. Köszönhetően a Kárpátok Őreinek.

Az ő emléküket megörökítendő avatták fel első ízben 1915-ben Kolozsváron Szeszák Ferenc „Kárpátok Őre” emlékművét, melyet számos nemzeti hagyományainkat megörökítő relikviáinkkal együtt 1918-ban elpusztítottak. A magyar kisebbség a romániai rendszerváltás után Tőkés László Püspökkel az élen újra fel szerette

volna állítani Kolozsvárott ezt az emlékművet. Ám ez politikai okokból nem sikerült. Így került Horváth Béres János szobrász és Tóth Vásárhelyi József építész alkotása a Szalajka-völgybe, melyet 2002. november 17-én avattunk föl. Lassan hagyománnyá válik, hogy így ősizidőben a szobornál összetalálkozik sok jó magyar ember.

Köves Gyula, KEE

A Kárpátok Őre szobor előtt néhány, a sok jó magyar ember közül: (balról jobbra) Péntek András, a Kárpátok Őrei útját teljes hosszban megjárt Mályi József. Lukács László, Köves Eszter, Hegedűs Zoltán, Kovács László, Köves Gyula, Gyetvai Enikő

Menedékház az Őr-kő aljában

Mint már hírül adtuk, a Kárpát Egyesület, Eger menedékház mentési programot indított. A nyolcszázezer forint összegű pályázati pénz és a tagtársak önzetlen munkavállalásával fogadóképessé tették a Bükk hegység Délnyugati részén 880 m-re kimagasló Őr-kő alatt fekvő volt munkásházat.

Az egykori faszénégető boksák nyomait még nem tüntette el az enyészet, a munkásház viszont kívül-belül megújult, funkciója átalakult. A rendelkezésre álló pénzösszeg fedezte a teljes külső vakolás, belső javítások, festések, burkolások, külső ajtó ill. ágyak cseréjére, valamint egy toldaléképülettel való kiegészítés költségeit. A komfort javítására vannak további elképzelések, tervek, de azok megvalósításához előbb „erőt” kell gyűjteni. Ennek legjobb módja, a kicsiny menedék mielőbbi használatba vétele.

Minden parádét mellőzve, 2004. október 16-án, egy kétnaposra tervezett túra-program keretében telházzal kezdtünk. A hat kényelmes ágyat és a házban lévő meleget igen nagyon értékelték a szakadó esőben és szélben érkező, kb. 12 km-t menetelő túrázók. Akik Felsőtárkány – Egeres-völgy – Hideg-kúti-völgy – Garasos-kő-

völgy – Pes-kő-alja, majd a 857 m magas Pes-kő-csúcs – Őr-kő-rét útvonalon értek a menedékházba.

Köves Gyula és Nagy János jól felfűtött helyiséggel és három éves körte pálinkával fogadta a megfáradt, átnedvesedett túrázókat. Rövid vakolódás után nagy beszelgetésbe kezdtünk. Volt téma bőven, mert a Kárpát-Koszorú Nemzetközi Túramozgalomban résztvevők, és a vezető Mályi József, tele volt élményekkel.

Persze nem csak a múlt eseményeiről, de a közeljövő tervezeteiről is folyt a párbeszéd. Igencsak besötétedett, amikor fogadóink elköszöntek tőlünk és visszamentek Egerbe. Amint magunkra maradtunk, hamarosan egy ázott fiú kért bebocsátást. Aki a bükki kéktúra útvonalat járta és nagyon megörült a meleg menedéknek. Sokáig nem maradt, a szakadó esőben folytatta útját Belpátfalvára.

Aznap este még sokáig beszélgettünk, de a világot mi sem váltottuk meg, azt meghagytuk a másnapi ünnepség szónokai számára. Ugyanis, az Őrkő házi éjszaka után tovább vándoroltunk Szilvássáradra, a Kárpátok Őre szoborhoz. Útvonalunk a Katona-sírok felé indult, majd a Horotnavölgyön át a Szalajka-forráshoz vezetett. Tovább menve, a kihagyhatatlan szalajka-völgyi nevezetesség a Fátyol-vízesés megtekintése következett. Rövid ideig tartó gyönyörkö-

Első vendégeink: (balról jobbra)

Mályi József, Viktor Mónika, Lukács László, Péntek András,
Domokos Attila

A szobában kettő, a konyhában egy laticel (polifoam) borítású emeletes ágy van. Ágynemű nincs, hálózást mindenkinék hoznia kell.

dés után megszoráztuk lépteinket, így éppen időben odaértünk az ünnepség színhelyére, a Nagy-tó mellett felállított emlékműhöz. (Az itteni eseményekről egy másik írásunkban olvashat a Kedves Érdeklődő.)

A szerény lakunkban eltöltött első éjszaka, a távol lakó, de közeli barátaink kiváló társasága mellett – engedje meg a Kedves Olvasó a személyes megjegyzésem – igen jól éreztem magam. A visszajelzésekből ítélve ezzel nem voltam egyedül. Tehát a „főpróba” jól sikerült, a menedékház programjainkat bátran merem ajánlani mindenkinek.

Nagy Péter; KEE

A báró Eötvös Lóránd-menedékház háló- és belépődíjai 1923-ban:

A kisházban a tagok *hálódíja* 80 kor.+1 téglá, nem tagoké 150+1 téglá.

A nagy házban tagoké 400+2 téglá, nem tagoké 800 illetve 1200+2 téglá.

Belépődíj tagnak 10+1 téglá, nem tagnak 50+1 téglá.

Az Őrkő ház a Bükki Nemzeti Park által előírt szigorú természetvédelmi szabályok betartásával vehető igénybe.

Néhány nagyon fontos:

- Csak a kijelölt turistautakon szabad közlekedni.
- Sátorozni, tüzet rakni tilos.
- Magnót, rádiót, egyéb mesterséges zajkeltő berendezést használni tilos.
- Mivel az épület veszélyeztetett ragadozó madár faj élőhelyének közelében van, ezért időszakos használati korlátozással lehet számolni.
- Az épület kapacitását meghaladó szabadtéri rendezvény nem engedélyezhető.

Használati díjak 2004-ben

Szállás:

- Kárpát Egyesület, Eger tagjainak: ingyenes,
- vendégeknek: 800Ft/fő/nap.

Egyéb szolgáltatások:

- felszerelés kiszállítása Egerből: 3000 Ft,
- túravezetés (hat óra időtartamig): 8000 Ft,
- minden további megkezdett óra: 1500 Ft/óra.

Palackozott italok:

- ásványvíz: 200 Ft/palack,
- sör: 300 Ft/doboz,
- Egri Bikavér: 1500 Ft/palack.

„Ne gondolkozzon – fotózzon !”

Olvasom az egyik neves magazinunk belső címlapján a saját digitális fényképezési eljárását reklámozó cég hirdetését. Majd a folytatásban: „Felejtse el a beállított felvételeket és az egyenmosolyokat! A túlzott precizitást. A tökéletes fényviszonyok keresését. A pózolást. A mesterkélt természetfotókat. A képről lemaradt családtagokat. Egyszerűen csak fotózzon! Bármit. Bárhol. Kapja el a pillanatot, és ne eressze! Csak ne gondolkozzon.”

A fentiekben megfogalmazott hangzatos szólam a legújabb tömegcikk, a digitális fényképezőgép vásárlására buzdít. Nem kell már figyelni az ördögös masinára, hiszen használata oly egyszerű – a gyár mérnökeinek jóvoltából –, csak a gombokat kell nyomogatni...

A digitális technikával felvértezett modernkor embere hajlamos azt hinni, elég csak az eszközöket ügyesen kezelni, mert a különböző beépített csodaprogramok mindent elvégeznek helyettünk. Technikai oldalról közelítve a fotózást ez így is van. Az az mégsem, hiszen vannak olyan felvételi körülmények, amikor a drága program-automatikát célszerű kikapcsolni, kézzel beállítva masinánkat. Ezzel visszakanyarodtunk – az előző cikkben erősen hangoztatott, a reklámszlogennel merőben ellentétes – *tudatosan fényképezzünk*, gondolathoz. Kérem belátni, hogy a felvételező szerszám csak egy technikai eszköz a tudatos képalkotó számára és nem más. Szigorúan technikai oldalról közelítve a problémakört, nézzünk néhány példát a manuális beavatkozás szükségességére. A képfelvevő eszköz akár közönséges filmanyag, akár digitális érzékelő, csak annak megfelelő megvilágítás-terjedelmű témát képesek helyesen rögzíteni, ami ezen kívül esik azt nem. A világos részek részletelen fehér, a sötétek részletelen fekete leképezése tipikus példa az említett jelenségre. Nem egyszerű az ellenfényes téma, a szép naplemente fényképezése, mert az automata fénymérő könnyen megzavarodik és hibás értékre állítja a felvételezési paramétereit. Annyit érdemes megjegyezni, hogy a fényképezőgépekbe épített fénymérők, az ún. középszürkére vannak hitelesítve, vagyis olyan felületre, ami a beeső fény 18 %-át veri vissza, a többit pedig elnyeli. Ennek tudatában érthető, hogy a tisztán havas táj fényképezése is korrekcióra szorul, mert beavatkozás nélkül, fehér helyett szürke lesz a hó. Most ne rémüljön meg a Kedves Olvasó a sok fotózási nehézség olvastán, mert azok jelentős része a kép tudatos komponálásával elkerülhető.

Az idézet a Turisták Lapjának 1942. évi első, „januárius” számában jelent meg a Fényképezés rovatban:

„Turistatársainktól még mindig túl sok *messzi tájképet* látunk! Ismétljük, hogy a fényképezés igazi vadászterülete az elő- és a közép-tér. A háttér csak kulissza a cselekményhez. Közeleli felvételeket, nagy felvételeket! Ez természetesen valamivel nehezebb, de viszont lényegesen jutalmazóbb eljárás. A fényképezésben leggyakrabban a kevesebb a több, mert a zsúfolt kép nyugtalan. Nagyvonalúbb, nagyobb folthatóságú, egységesebb mondanivalójú képekre törekedjünk. A nagy meszterek sikerének titka két alappilléren nyugszik: *a felesleget elhagyni és a legkedvezőbb pillanatot kivárni!*” (B.B.)

Tegyük fel magunknak az alábbi kérdéseket: *Hol legyen a főtéma? Mi legyen az elő-, közép- és a háttérben? Milyenek a fényviszonyok, mekkora a latitúd? Lehet-e és szükséges-e derítést alkalmazni?*

Biztos vagyok benne, ha helyesen felelnek erre a néhány kérdésre, nem lesz több elrontott, értékelhetetlen felvétel.

Nagy Péter

Fotográfusaink műhelytitkaiból

Kármán Balázs

Egerben született, most 42 éves agrármérnök, a természetfotózásban elkötelezett fotóművész. Alapító tagja, jelenleg alelnöke a Magyar Természetfotósok Szövetségének a naturArt-nak. 1998 óta tagja a Magyar Fotóművészek Szövetségének. A hazai és nemzetközi természetfotós pályázatokon 1986 óta vesz részt, elsősorban madár felvételekkel. Több alkalommal elnyerte az Év természetfotósa címet, folyamatosan publikál a hazai természetvédelemhez kapcsolódó könyvekben és kiadványokban. Itthon és külföldön szerepeltek képei egyéni és csoportos kiállításokon, felkérésre dolgozik több külföldi lap számára, melyek közül említést érdemel a német NaturFoto Magazin, a finn Alula.

Füstifecske

A füstifecskek gyakran tömegesen fészkelnek egy állattartó telepen. A fészkelőhely közelében egy akár külön nekik létesített itatóhelyen jó eséllyel fényképezhetjük hasonló módon, amennyiben rendelkezünk az ehhez szükséges speciális eszközökkel. Ezen eszközök nélkülözhetetlenek, de meglátjuk önmagában még koránt sem garancia a sikeres fotózáshoz!

Felvételi eszköz:

Canon EOS 1N RS EF 2.8/100 macro Canon SpeedLite 540 EZ 9 db + Metz 60CT4 + fénykapu

Kérő

A képen látható gyurgyalagok udvarolnak párzanak mindaddig amíg a 6-8 tojásos fészekaljuk nem válik teljessé. Ha megfigyeljük minden párnak van "kedvenc" beszállóhelye, aminek közelében egy jól álcázott lessátorból akár karnyújtásnyi távolságból fényképezhetjük őket. (A gyurgyalag fokozottan védett, fotózása csak megfelelő szakértelemmel, és a természetvédelmi előírások betartásával lehetséges!)

Felvételi eszköz:

Canon F1N, Canon FD 2.8/300 L

Szélvarázs

A növényfotózást gyakran nehezíti a szél, faragjunk belőle erényt, ez egy multiexpozíciós felvétel. Ki kell kalkulálni hogy ha 10 x (vagy akár többször is exponálunk akkor milyen záridőket használhatunk?

Az így meghatározott záridők összessége a helyes expozíciót adja a kép pedig láthatóan fázisképszerűen rögzül.

Felvételi eszköz:

Canon EOS 1N, EF 4.5/500 L